II. évfolyam. Jánosháza, 1908. április hó 19. 16. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 20 filler.
Nyilt-tér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. MARTON ADOLF.
Segédszerkesztő:
NOVÁK PÁL

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez intézendők.
JÁNOSHÁZA, ILLUSZ. VASÁRNAP.
Egyes szám RAUCH LAJOS kalapos-üzletében 20 fillérért kapható.

MŰVELT KÖNYVTÁRA

Husvét.

Komor, borongós az idő. Sürü homály fedi a tájat, mintha a bün homálya derengne fölötte. Gyászol a természet is, pedig a tavasszal együtt neki is ébredni, virulni, pompázni kellene. Az emberek, mint néma árnyak, szótlanul suhannak el egymás mellett. A sötétedő homály lassan-lassan félelmessé kezd válni s mintha messziről vihar közeledne, tompa dübörgés, zúgó morajlás hallatszik. Villám-villámra cikkáz. Tüzes fényétől a sotét homályfátyol szétszakadozik s mögötte lassan-lassan láthatóvá lesz egy gyászos hegy, — a Golgotha. A tetején három keresztfa áll és emberek függnek rajta. A középső keresztet egy sereg siránkozó veszi körül. A kereszten függő ajkáról felhangzik: »Elvégeztetett.« Hirtelen sürü, átláthatatlan sötétség boritott el mindent . . . A föld, mintha reszketne, megmozdul . . . A sirok megnyilnak . . . A halottak feltámadnak . . . Villám-villámot üz . . . A felhó zug . . . Az ég dörög . . . A rettenetes zajon, a hangok zürzavarán átcseng a tiszta meggyőződés hangja: »Ez csakugyan az Isten fia volt.« . . . Lassankint elhal a zaj. Megnyugtató némaság borul mindenre és mély csend honol mindenütt . . . Mulik már a második nap éje és közeledik a harmadnapi reggel . . . Alig, hogy ritkulni kezd a sürü sötétség, valahol messze, — tul a csillagokon is, — mozgás támad s mintha mennyei hárfák zengenének, égi zene hallatszik . . . Hirtelen nagy fényesség támad. Egy kősir nehéz fedele, mely le volt pecsételve s melyet katónák őriztek, felpattan. A világ *Megváltója* feltámad és vakitó fényességtől körülvéve tova száll . . . Az üres sir mellett pedig bele hangzik a hajnal hasadásába a mennyei karok dicséneke:

„Alleluja.“

*

Egyszer, valamikor régen, — nemsokára azután, hogy az Ur végtelen bölcsessége megteremtette az embert. — Éva ősanyánk beleharapott egy almába, sőt Ádámnak is adott belőle. E puszta cselekmény egymagában nem bün, de a körülmények azzá tették. Az alma ugzanis tiltott gyümölcs volt. A vétek magával hordta következményeit is. A bünt követte a büntetés. A gondtalan, könnyü életet felváltotta a gondtteljes, terhes élet. Dolgozni, fáradni, sőt sokszor szenvedni és nélkülözni volt kénytelen az emberiség. S a létért való küzdelem meddősége ellen nem szólt más, mint az a halványan derengő reménysugár, amely betölté az igazak, a jók lelkét, amely bátoritotta a csüggedőket, amely kitartásra buzditotta a hivőket s fenntartotta a Messiásba vetett hitet. A hányódó, a meggyötört emberiség kinjait enyhiteni, a végtelenül megbántott mennyei Atyának elégtételt adni végre eljött a Megváltó. Csak az Istenember szenvedése lehetett méltó elégtétel a Teremtő megbántásáért és csak az Istenember halála tehette jóvá az ősszülők végtelen bünét.

Tüz.

Irta: Lengyel Géza.

A kis harang megkondult élesen, bántóan. A hangja átszállt az üres, poros utcán, két parasztasszony megállt és megkérdezte:

— Ki halt meg? Kinek csenditenek?

A harang tovább szólt egyhanguan, rekedtesen. Ez nem csendités volt, most már kinyiltak a kapuk és emberek, asszonyok tágra nyilt szemmel közölték egymassal, amit ugyis tudott mindegyikük:

— Tüz van.

Tikkadt, meleg levegő, sárguló levelek, mozdulatlanul, rest augusztus vége. A harang azonban felveri tétlenségéből, nyüzsgésbe hozza a nagy, széles utcát. Gyerekek futkároznak és az utcán keresztülkiáltoznak át egymáshoz:

— Tüz van! Tüz van!

A kiáltásban, az igazat megvallva, nem annyira rémület van, mint inkább érdeklődéssel, kiváncsisággal teli izgatottság. Komédiások jöttek, medvét táncoltatnak, vagy tüz van mindez a gyermekeknek egyformán látványosság és a gyerekek rohannak. Az apjuk, az öregapjuk komolyság alá rejti a szenzáció okozta lázat, amelyből hasonlóképpen hiányzik az ijedtség. Botot, dorongot, vasvillát szednek elő és sietnek. Vége az álmos délutánnak, az utca szinte felvillanyozva éled, ha nem maradna még egy picike aggodalom afelől, hogy hátha mégis van némi veszedelem, hát ezt lehetne mondani: jól eső izgalom vesz erőt a népen.

Jön egy mesterlegény, hosszukat lépked és a kezében tüzoltó csákót lóbál. Egy gyerek csapat hozzászegődik, valamelyik ajtóból felvilágositják:

— Ég az Nagy András János háza, a hidegvégen.

Nagy András Jánosnak az apja volt Nagy András, ő tehát igazság szerint Nagy János. Valóban az ő háza ég. Apró, nádfödeles ház, bent áll a kis puszta udvarban. A fél tető már lángban van, de olyan kevéssé félelmesen mondhatni szelidan ég, ahogyan csak a lusta, tökéletesen szélmentes levegőtől telik. Néhány tüzoltó marcona ábrázattal fecakendez, kiáltoz, dolgozik a csákánnyal. Az udvaron ide-oda szaladgál egy fiatal paraszt asszony. Jánosnak a felesége. Sir, tördeli a kezeit, de a helyzet ahogyan a nép, a tüzoltó a hatóság érdeklődésének központjává váltak, határozottan tetszik neki. A ház fehér falán egy kis sötétkék tábla ezt mutatja, hogy a biztositás rendben van. A nádtető csak a becsület kedvéért lángol még egyet-egyet.

Sehol semmi ijedtség, csak János áll az udvaron halálraváltan, sápadtan, fehéren, az ajka mozog, János gondolkodik, számol:

A házat ujra kell fedeleztetni, de már nádda nem szabad, azt csak a régi házakon türik meg, cseréppel kell. Ez száz pengő, hetvenet kapott a biztositótól, 30 frt a kár.

Nagy csapás ez. Azután szétnéz az udvaron és még fehérebbre válik, szinte azt lehet várni, hogy elsirja magát rögtön. A tetőnek már csak az üszke füstöl, a tüz elmult, az udvar azonban rettenetes pusztulás képét mutatja. Fekete gerendák hevernek, a palánkot csákánnyal kibontották a tüzoltók,

Egy borongós napon, amikor az Istenember már eleget szenvedett, amikor már lehajlott a feje s a lelke készült elhagyni a testet, akkor felhangzott, mint végső sóhaj: »Elvégeztetett.« Ezzel befejeződött a megváltás nagy munkája, melyre a harmadnapi dicsőséges feltámadás nyomta rá az igazság bélyegét. A sir, mire a harmadik nap felvirradt, — üresen állott s mellette, mint égi hozsanna hangzott, mintha a mennyből zengték volna fényes angyal seregek:

„Alleluja.“

A balaton kiállitás tervezete.

1909-ben kiallitást rendeznek Keszthelyen A nagybizotság élénk tevékenséget fejt ki a kiállitás érdekében, amely nemcsak Keszthelynek, hanem a Balaton vidékének és az egész Dunántulnak a kiállitása lesz.

Hazánknak egyik legelsőrendü szépségére; a Balaton értékében, most épül a Balatonvidéki vasút.

Ennek megnyitása 1909 májusában lesz, amidőn valóra válik az a sok óhaj, amely a Balaton érdekében évtizedek óta elhangzott.

A Balatonnak e történeti napjaiban, Keszthelynek kiállitást rendeznek, hogy az egész ország osztatlan figyelme ne csak a vasut megnyitásának napján irányuljon a Balatonra, hanem hogy az érdeklődést hónapokon keresztül ébrentartsa, söt azt a későbbi évekre is biztositsa.

E kiállitásnak hármas célt szántak:

Elsősorban, hogy még jobban felhivja a figyelmet a Balatonra, még több emberrel megszerettesse ezt a királyi tavat, s hogy ekként hatalmas magyar fürdőélet nagyobbarányu fejlődésére adjon alkalmat. Az uj vasut megnyitásakor rámutatni akarnak a Balatonra, hogy ime: itt van ez a káprázatós darab magyar föld, amelynek szinpompában ragyogó testedző vize, éltető levegője lelketderitő kék ege, tüzes bort termő hegyei, üditő forrásai, völgyei, madártól hangos erdői, árnyas ligetek, vendégszerető derék szinmagyar népe biztositék arra, hogy itt mindenkinek lelke gyönyöröket találhat.

A kiállitás második célja az, hogy a nagyobb idegenforgalommal a Balatonvidék közönségét nagyobb tettekre, bátrabb áldozatkészségre serkentsek, hogy kedvet gerjeszszenek a hatalmas arányu befektetésekre, a nemzeti vagyon gyarapitására. Akarják, hogy a kiállitás közönségének bölcs tanácsai észrevételei és birálatai, szeretettel tanitgassák a Balatonvidék közönségét arra, hogy mily eszközökkel, milyen uton-módon fejlesszen itt olyan fürdő-életet, amely az egész Magyarországnak egyik legfőbb büszkesége lehet.

A harmadik cél az, hogy a kiállitás megismertesse a Balatonhoz közelfekvő megyék mezőgazdasági- és ipari életét. Azt akarják, hogy a kiállitás tanuja legyen gazdáink és iparosaink munkásságának. Azt akarják, hogy a kiállitás élénkitő hatással legyen a mezőgazdaságra és iparra. A kiállitás ismertesse meg a Balatonhoz közelfekvő megyék termelési képességét, beszerzési forrásainkat. A kiállitásban fejlődjék az iparos izlése, a nép tudása. A kiállitás a Balatonvidék számára iskola legyen, amely megtanitja őt arra, hogy miként dolgozzék, termeljen olcsón és jól a jövő óriási idegenforgalma részére; amelyen ha a magyar föld varázsával vonzanak ide, akkor a magyar vállalkozás, ipar, kereskedelem és termelés eredményeivel elégithesse ki.

A képviselőtestület figyelmébe.

Csak nemrég penditettük meg azt az eszmét, hogy érdemes volna Jánosházára egy gazdasági iskolát kérni, ugy látszik a szerencse önkényt az ölébe hull, de ne szalaszszák el. A földmivelésügyi miniszter értesitette a napokban a megyét, hogy 14 földmivés iskolát akar felállitani, melyben a földmivesek, kertészkedők, gyümölcstermelők, szőlőmivelők és állattenyésztők, szóval a földmivelés minden ágának munkásai modern kiképzést nyernek a termények szakszerü előállitását illetőleg. Ha akad vállalkozó község, akkor a gazdasági egyesület közbenjöttével a kir. tanfelügyelővel folytatott tárgyalások után jelentés megy a kormánynak. A község adja az iskolafelszerelést és a tanitáshoz szükséges területet, a tanerőt az állam fizeti. A termékekből befolyó tiszta jövedelem 80%-a a községé, 20% a tanitóké.

Ép Jánosházának volna szükséges, hol sok a gazdálkodó ember. Ne kivánják, hogy a felajánlott terület az első évben már hozzon sok jövedelmet, hanem tekintsenek a jövőre, gondoljanak gyermekeikre, kikből kiváló gazdák lesznek. Most csak utánna kell nyulni s megkapják, később kérve-kérik s akadályokat látnak maguk előtt. Hivjanak rendkivüli gyülést össze, ott fontolják meg, gondolják meg, mit ad az állam. Az utódok hálásan emlitik nevüket.

Fiam születésekor.

Nagypénteken születtél kis fiam . . .
Az isten-ember éppen meghala.
Sötét felhők borongtak gyászosan,
S az ég is elhalványula! . . .

Ilyen volt az a rettentő nap is
A melyen Krisztus megfeszitteték,
Irtózatosan szenvedvén, amig
Kiadta véglehelletét . . .

Te nem fogsz igy szenvedni kis fiam.
Ember el nem bir ily nagy terheket.
Elég lesz néked annyi szenvedés,
Amennyit apád szenvedett.

Köveskuti Jenő.

---

a kut deszkáját elszedték, a házból ágyat, konyhaedényt kihordtak szana szét. Hogy el ne égjen.

A nép lassankint hazaszéled, hangosan tárgyalja az eset részleteit. Jánosék maguk maradnak. Az asszony még mindig sir. Hangosan, meggyőződés nélkül. De rögtön elhallgat, ahogy Jánosra tekint.

János az udvart emlegeti, a rettenetes rombolást, a tatárjárást. Az igazi baj azonban egészen más. A házat eladták még a tavasszal hatszáz forintért. A ház már nem is az övé, de az uj gazda csak összel jön be a tanyáról. János még nem tudja, de már érzi, hogy sulyos jogi komplikátiók következnek. Törvényre, ügyvédekre gondol és bizony, megint csak sirni, sirni szeretne.

A tüznek elterjed a hire, és a ház uj gazdája másnap bejön a tanyáról. Bevonulnak a házba, beszélnek számolnak egy óra hosszat, azután felkerekednek, mennek a jegyző urhoz. Itt is soká tart a tanácskozás, de a jegyző ur végre is kibogozza kiszedi belőlük, hogy a különös probléma igy áll:

Az uj gazda követeli a házat, ugy, ahogy megvette, régi, de hibátlan, ép nádtetővel. János szivesen megcsináltatná, olyanra amilyen volt — ez telik a biztositásból, — de nem lehet, nem szabad, mert kihirdette a vármegye, mikor három falu leégett, hogy uj fedést csak cserépből lehet csinálni. A cserép pedig drága. Rá kellene fizetni a biztositásra harminc pengőt. Az uj gazda erre a vállát vonja, neki nem kell cserép. Neki jó a zsupp is. Ha a vármegye parancsol, arról ő nem tehet. János végső elkeseredésében felajánlja a hetven pengőt, amit a biztositótól kap. A vevő makacsul int, neki a tető kell.

A jegyző urnak emberszerető napja van, azt ajánlja ne menjenek ügyvédhez, mert az egész ház rámehet. Egyezzenek meg. János ismeri az ügyvédeket. A házat örökölte, akkor volt velük dolga. Igazat ád tehát a jegyző urnak, de rettenetes keserüséggel gondolja át, hogy ő a gyengébb, neki kell engedni, ellene van a másik igazsága, noha ő semmit sem tehet arról, ami történt.

Haza mennek. János két éjjel nem alszik. Aztán elhatározza magát. Munkához kezd Egy hét mulva, vidáman, pirosan nevet az uj kicsi cseréptető. Jánosék kiköltöznek az uj gazda elfoglalja a cserepes házat. János megkapja a pénzt. Beköltözik az utca végén abba a házba, amelyik a feleségére maradt. Kifizeti az adósságát. Jó dolga van. De egyre olyan sápadt, mint akkor délután.

Ez igy tart egészen karácsony tájáig. Akkor egy csunya sötét, szeles estén kigyulladt az uj cseréptető. Az emberek összeszaladnak fázva, félve. Az asszonyok imádkoznak. A pattogó, sikoltozó tüz most igazi, fenyegető veszedelem. Nagy nehezen szétszedik a tetőt. Nagyobb baj nem történik. A csendőrök a tüztől egyenesen Jánosért mennek. Nem lehetett egészen rábizonyitani, de három hónapot mégis kapott valahogy. A telet a városban töltötte János. Az asszony előbb sirt, de az ember hangosan, hetykén rákiáltott. Ujra a régi volt. Kiegyenesedett, bort ivott. Nekipirosodott, jól érezte magát. Lerázta magáról a régi terhet. Elkergette a fojtogató érzést. És vasárnap a templom előtt vidáman, jó barátsággal fog kezet a cseréptetős, kárvallott szomszéddal.

Legyen föltámadás!

Pusztulás, züllés, szétfoszlás, kétségbesés mindenfelé! Ez a szomoru, de való kiáltás hallatszik nemzetünk legjobbjainak ajkáról a mennydörgő vád és kétségbeejtő fajszeretet izzó forrósságával. És méltán! Mintha minden nemes tulajdonság kiveszett volna a magyar lélekből, ami a multbau erőssé, nagygyá tevé: fajának rajongó szeretete, nemes önérzet, nemzeti büszkeség, föllángoló hév, ősapáink mély vallásossága . . . hol van mindez?!

Hol, merre a gát, amely föltartsa e nemzetromboló vész mindent elsöpréssel fenyegető árjait?

Savó annak a vére, kit hazánk mai állapota sem képes felrázni tétlenségéből. Hisz akarva, nem akarva is izgalomba hozzák a vért ereinkben. Üzik fel, kergetik fel a szégyentől piruló arcedényeibe, az agyvelő sejtjeibe, hogy kinzó gyötrelmeket, izgató vágyakat segiteni akaró terveket keltsenek fel ott; fel a duzzadó karok izmaiba, munkára feszitve azokat — s mig körülöttünk zug a nemzetpusztitó érdekhajsza, mi kábult álomra hajtjuk fejünket s lessük, várjuk az éjszakába kiáltó szavakat?

Korántsem! Lépjünk ki a porondra, tegyünk, cselekedjünk hazánk felvirágoztatásán s munkáljunk közre erkölcsi megujhodásán. Minden magyar ember jelszava legyen az önzetlen szeretet, mely azt tanitja: gyámolitsa az erős a gyengét, támogassa a boldog a szerencsétlent!

Legyen ez a nap feltámadása a tiszta hitnek és erkölcsnek! Hisz hit és erkölcs nélkül nincs élet, nincs harmónia, nincs boldogság, nincs társadalom, nincs önzetlen emberszeretet. Ápoljuk lelkünkben ezen nagy eszméket, tartsunk össze e szent eszmékben lelkes melegséggel!

Vissza a tiszta erkölcsökhöz, mert csak igy leszünk képesek felemelést, szabadulást nyujtani az erkölcstelenség büzhödt pocsolyájában fetrengő sok, sok ezer elbukott léleknek.

Legyenek ideáljaink: Isten, haza, emberszeretet, rajongás a szépért, a jóért, tiszta erkölcs, vallás, a munka, a haladás, az erős jellem, szóval: a harmonikus modern ember!

Idealizmust kérünk mindenfelé, a tudomány, és művészetben egyaránt! A klasszikus ókor és a kereszténység által ihletett hatalmas renaisans örök szépségü eszméi legyenek mindenkor méltó tárgyai törekvéseinknek, lelkesülésünknek.

Mit ér a hit és a vallás vigasztaló balzsama nélkül a kinos, hosszu beteg ágynál, a haldokló végvonaglásánál az a sok ingadozó tudomány, melyben ma a fehér, holnap a fekete a divat, — ma a meleg, holnap a hideg, — ma a nedves, holnap a száraz, ma a vérvétel, holnap a vérbeöntés!

Álljon elő intelligens osztályunk s vele született finom érzékével, tapintatával, képzettségével ragadja meg a vezetés gyeplőjét minden tekintetben. Számoljon az idők folyásával, a társadalmi és jogfejlődés követelményeivel. Lépjen surubb érintkezésbe az alsóbb körökkel, vigye be azokba magasabb müveltségét. Intelligens osztályunk legyen igazi tündöklő mintaképe népünknek ugy a vallásos életben s tiszta erkölcsökben, mint a kőzjó előmozditásán törekvő munkás életben, polgári és hazafias erényekben. Szeresse a földet, melyhez ezeréves hagyománya füzi. Lelkesüljön és fáradozzék hazánk jarának fellendüléséért! Becsülje mindenek fölött az időt és a munkát. Bojkottot az erkölcsrontó irodalomra, a müvészet lelke alatt pusztitó epidemiákra! Tüzes vassal kell leperzselni az ily vadhajtásokat! Bojkottot a társadalmi összejöveteleknél a léha, erkölcstelen beszédekre, a szeretetlen, a durva modorra. Tanuljuk szorgalmasan ne csak azt, hogy »mi nem illik,« hanem ami sokkal nehezebb feladat azt is, hogy mi illik s azt érvényesitsük az életben minden alkalommal.

Fujjuk meg már egyszer a harsonákat: emberek, kik tudtok lelkesülni Istenért és hazáért, lelkiismereti szabadságért, vallásért, igazságért, tiszta erkölcsökért, sértetlen becsületért, — egyesüljetek! Egyesüljetek faji, felekezeti, nemi különbség nélkül az emberiség legszentebb javainak együttes, közös védelmére! Igy remélhetjük ugyanis csak ősapáink puritán erkölcseinek felujjulását édes magyar hazánk felvirulását s egy szebb, dicsőbb korra való feltámadását.

Érezzük át ezen hevitő álmoknak gyötrelmét és csodálatos gyönyörüségét, amely együtt ösztönöz, hajt és kerget, hogy a fajszeretet ezredéven át megtartó erényével, a kétségbeesés halálörvényének a partján uj hitre ébredt hazaszeretet minden akadálylyal szembeszállni kész győzelmes erejével haladjunk tovább, tovább, azon az uton, melynek határkövén lángoló betükkel ott ragyog a cél, álmaink álma, minden eszményünk eszménye: *az ujra éledt, a régi, a tiszta erkölcsök erősségén megdönthetetlen független és boldog magyar haza.*

Szied Lajos.

A pirostojás.

Irta: **Strukay Lajos.**

Suri Antal ablakára minden arra menő föltekint. Egyiknek-másiknak a szája is tátva marad. Pedig semmi különös nincs ott. Csupán egypár börzsönyben pirositott tojás, amit nagycsütörtökön pirositanak s nagypénteken hordanak a keresztgyerekeknek.

Egypár pirostojás nagycsütörtökön Suri Antal ablakában. Ennyi az egész. Mégis megállt minden arra menő.

Egy pöttön, hátulgombolós nadrágu legényke büszkén magyarázza:

— Az enyém ám a pirostojás! Édes anyám pirositotta . . .

*

Mikor az öreg Suri meghalt, a gazdasággal járó összes teher feleségének, meg süldő-legény fiának a nyakába szakadt. És bizony nagyon-nagyon is ránehezedett. Mert Suri néni már kezdett kivénülni a munkából, Antal meg még csak kezdett belenőni. A rokonság, komaság mind azon biztatta Suri nénit:

— Nem kénytelen a dologgal, hagyjon föl a gazdasággal.

— De mikor benne nőttem fel, — felelte Suri néni.

— Csak legalább ez a gyerek volna nagyobb . . .

— Hiszen az!

— Hátha elviszik katonának!

— Kimentjük.

— Igaz.

Azonban minél jobban telett az idő, annál jobban beleunt a gazdálkodással való vesződségbe Suri néni. És lassanként egész mencsvára lett az a gondolat, hogy fiát kimenti a katonaságtól és megházasitja.

Ugy is lett. Suri néni maga járta ki fiát a katonaságtól. Akkor aztán ugyancsak maga járt utána, hogy fiának feleségnek valót szerezzen. S lett a 20 esztendőre Suri Antal házas ember.

Lettek tehát a gazdasághoz hárman.

A fiatal menyecske hamarosan beletalálta magát az uj környezetbe és igyekezett napának sikerében járni. Még a szeméből is igyekezett olvasni.

Hanem minél inkább érezte Suri néni gyönge voltát, annál inkább akart rendelkezni minden dologban és egyre zsémbesebb lett. És ki lett volna más, mint a menyecske, a céltábla. A menyecske egy darabig ilyenkor ész nélkül iparkodott, hogy a kitörni készülő vihart lecsendítse. De mikor látta, hogy ez csak olaj a tüzre, hogy annál inkább tüzel a napa: hagyta az egész dolgot magára. Ámde ettől fogva Suri néni mellőzöttnek is érezte magát és elkezdett a fiának árulkodni a menyére:

— Minden vasárnap ő megy el a templomba, pedig én is elakarnék menni! (Azelőtt sohase jutott eszébe!)

— Hát menjen el édes anyám is, — felelte Antal.

— Az ám. De akkor ki főz?

— Megfőznek szombaton.

— Persze. Te is annak fogod pártját! — Kötött belemosó meg a fiába. De a fia ott hagyta. Ezen aztán még jobban felmérgedt és sirt-haragjában és marmosó annál inkább fujt a menyecskére. Nem engedte főzni. Vagy ha főzött, kikapta a főzőkanalat a kezéből és

eltolta a tüzhélytől. Vagy pedig mikor ott állt a menyecske a sütőteknő mellett a legerősebb dagasztásban, akkor zavarta el onnét az öreg asszony s állt neki a dagasztásnak ő. Persze nem lett jó a kenyér. És ki lett az oka? Ki más, mint a menyecske.

Máskor meg minden ok nélkül elkezdett sirni és telekürtölte a szomszédokat vele, hogy ő milyen szerencsétlen. Hogy folyton mellőzik. Hogy semmibe sem veszik. Hogy kinevetik, ha panaszkodik. Aztán megkezdte az árulkodást:

— Összeszedi a tojást, aztán ruhát vesz magának rajta. Most is selyemkendőt vett. (Pedig az édesanyjától kapta.) Nem tudom, kinek akar tetszeni? A zsebje is mindig tele van cukorral. (Egyszer talált a zsebében egy darab medve-cukrot. Köhögött a menyecske, két krajcár árát vett magának. Ezt kutatta föl a zsebében az öreg asszony, aki állandóan kutatta a menyecske zsebeit.) Az ám — folytatta az árulkodást az öreg asszony, — folyton nyalakodik. Süt, főz magának. A multkor is egy nagy darab finom mákos kalácsot találtam a kredencben. (A szolgáló tette oda magának. Az anyjától kapta. Különben olyan »finom« volt, hogy ha maga süti az öreg asszony, hát soha meg nem eszi, de igy a bosszu édes érzetében az utolsó morzsáig megette. Igaz, hogy 3 napig megfeküdte a gyomrát, de azért, »a menye rosz bánásmódja tette beteggé.« Ezt panaszkodta mindenkinek.)

Amellett a fiát is folyton ingerelte:

— Még kenyeret sem tud sütni.

— Maga választotta, — vágta oda a férj.

Az öreg asszony látta, hogy erről a az oldalról hiába piszkálja a fiát, hát fordított egyet a dolgon s megkezdte a férfiakra nézve legkényesebb odalról.

— Hát azt hiszed, hogy téged szeret? Ne hidd! Mért jár akkor ki az udvarra minden este? Mért jár mindig erre az ablak alatt a Csorbán Ferkó? A Kuti Marci is mindig itt jár el. A multkor is együtt láttam beszélgetni, nevetgélni a Tikász Jancsival.

(Persze, nem este!)

Ezt aztán annyiszor és annyit hajtogatta, hogy fiát nemcsak feldühösitette, mert látta a fia, hogy itt békesség többé nem lesz, hanem valójában gyanut is fogott.

Az öreg asszony pedig folytatta:

— Azt hiszed, hogy tetőled van teherben? Azt hiszed, hogy tied az a gyerek? Hát nem látsz? Hályog van mindakét szemeden? Nem hiába gyerek vagy! Szegény gyerekem, édes, egyetlen fiam!

Addig ment ez a sipákolás, mig egyszer aztán Suri Antal szekérre rakta a teherben járó asszonykát s elküldte haza azzal az utravalóval, hogy »otthon maradhat, neki többet nem kell!«

*

Az öreg Suriné ujra magára maradt s egy darabig szinte a győző mámora bizsergette át a tagjait s ösztönözte a munkában. És nem győzött eleget rábeszélni az elkergetett menyecskére. Suri Antal egy ideig csak elhallgatta a folytonos ócsárlást. Hanem mikor kezdett a jobbik eszére térni és a méltatlan bántalmazás tudatára ébredni: megszólalt a lelkiismerete. Nemcsak hogy nem hallgatta meg az anyját, hanem egyenesen ráparancsolt, hogy neki már most hagyjon békét, ha azt akarja, hogy el ne pusztitsa magát, vagy valami nagy bolondot ne tegyen.

Erre a szóra az öreg Surinénak tátva maradt a szája, azután pedig ugy tátogatott, mint a vizből kihuzott csuka. S ettől fogva csak kerülgették egymást.

A menyecskéről pedig, hol egyik, hol másik csak el-elejtett egy kis hirt: hogy fia született. Hogy éppen olyan a kis gyerek, mint az apja. Hogy az anyja szomoru. Hogy nem meri magát mutatni sem az emberek előtt. Hogy a kis gyerek Antal nevet kapott s hogy erősen nő. Aztán hallatszott, hogy a menyecske apja pörölni akar, de a menyecske nem engedi, mert azt mondja, hogy Suri Antal nem hibás, csak az anyja.

Suri Antal pedig egyre bánatosabb lett s kezdett az anyjával nagyon keményen bánni. Az öreg Suriné pedig egyre engesztelhetetlen gyülölettel gondolt a menyecskére, aki — szerinte — mindezt előidézte.

Innét-onnét csaknem két esztendeje lett, hogy a menyecskét elmarta az öreg Suriné a háztól. Azalatt az öreg Surinén látszott meg legjobban az idő. Egyre tehetetlenebb és nyelvelőbb lett. És megérte azt, hogy a legnyápicabb libapásztor is bolondot üzött belőle. S hiába kérlelte a fia, hiába beszélt neki okosan! mind nem használt.

Egyszer aztán nagy dolog történt. Suri Antal kint szántott a mezőn, mikor nagy lélekszakadva szaladnak érte, hogy jöjjön azonnal haza, mert baj van. Az öreg asszony a szomszéd gyerekekkel állt nagy pörben, mikor hirtelen elesett s nem tudott fölkelni. Ugy vitték be a szobába. Bal kezét, bal lábát nem birja, a jobbot is csak alig. A fejét egy picit tudja mozgatni. Csak a szeme jár, meg bölög, mint a néma.

Szaladtak orvosért. Az azt mondta, hogy szélütést kapott s ha bele nem pusztul is, de soha ép nem lesz többet. Az egész balfele szélütéses.

Az öreg Suriné egész nap bölög, hogy senki nem érti, mit akar mondani, vagy hogy akar-e egyáltalán. Egy asszony meg egy szolgáló vannak állandóan mellette s akarnak állandóan segitségére lenni. De ha nem értik, mit akar. Csak a szeme jár s abból ugyan ki okosodik ki? Egy szélütött emberéből!

Elkérdeznek tőle mindent, mit akar? Csak a jobb kezét mozditja meg néha, meg mintha a fejét is egy-egy picit. De mit ért ebből az ember?

— Talán akarna enni — vélekedik az egyik.

Fogják a tejes edényt, hogy töltenek a szájába. Az ám! Ugy összeszoritja a fogát, hogy harapófogóval nem lehetne szétnyitni a száját.

— Nohát mi köll neki? — néz tehetetlenül egymásra a két nő.

Behivják Antalt. Talán az többre megy.

Bemegy. Odaül az ágy szélére s elkezd beszélni az anyjának. Níni! Az öreg asszonynak könnyezik a szeme!

A szélütött asszony sir! Antal megértette az anyját.

— Haza hozzam az asszonyt?

A szélütött asszonynak szinte ömlik a könnye.

— Hát nem igaz, amit mondott rá?

A szélütött asszonynak gyöngén megmozdul a feje jobbra: balra: rázza a fejét.

*

A szélütött asszony ágyaszélén egy viruló menyecske ül. Amint a szélütött asszony párnáját igazgatva odasiklik a menyecske kezé napa jobb kezéhez, a beteg asszony lágyan, lassan meg-megsimogatja a menyecske kezét, karját.

És a szélütött asszony szeméből pereg a könny.

. . . Egy pöttön, hátulgombolós nadrágu legénike pedig az utcaajtóban büszkén magyarázza:

— Az enyém ám a piros tojás! Édes anyám pirositotta . . .

A lélek müvelése.

A természet egyenlő mértékkel adja születésekor mindenkinek a jó és rossz, rut, szép és nemes iránt való hajlamokat. Különféle körülmények, viszonyok folytán azonban majd az egyik, majd a másik nagyobb mértékben fejlődik ki benne . . . Ezeket a körülményeket, viszonyokat befolyásolni kötelessége első sorban a szülőknek, s csak másod sorban a tanitóknak.

Az intelligens, művelt szülő, ha tanulmányozza gyermekét, a kellő időben észreveszi: mire van hajlama, melyik tulajdonsága fejlődött ki kisebb vagy nagyobb mértékben; az ily szülő módját ejtheti elnyomni a rossz iránti hajlamot és felébresztheti a jó iránt való érzéket.

Nehéz feladat gyermeket nevelni, sajnos, sok szülő nem tudja: mi az, vagy nem akarja tudni, a tanitókra hárul a gyermek tanitása mellett a nevelés is. Ennek azonban a mai rendszer mellett nem felelnek meg.

Lépten-nyomon azt tapasztaljuk, hogy az iskolákban tanitanak az iskolának és nem az életnek, az iskolából kikerült fiatalság képzettsége egyoldalu, nem müvelt, kevés az érzéke a szép, a nemes, a müvészi iránt, hiányzik náluk a lélek müvelése. A külsőre adnak, nem az egyéni értékre, emberben az embert nem tudják keresni, nem is találhatják: a fő a forma nem a lényeg.

Emelnek fényes iskolákat, de élet nincs benne, olyan mint a vászonra festett láng, látszik, hogy ég, de nem melegit.

Milyen visszataszitó a mai társadalom hangja, mily rusztikus, mily léha a modor, mily üres frázisokkal töltik az időt, szellem-sziporkázásról szó sem lehet, az eszmecsere kis körre szoritkozik, hisz a bölcselet a tudósok kenyere, az pedig unalmas. A mai nemzedék izlése bizarr, a lénye pedig blazirt. A műtárlaton legtöbben azok vannak, kik kötelességből jelennek meg, s kik a jour-on akarnak arról beszélni, de vajmi kevés azok száma, kik élvezni akarják a szépet.

Hi res eszthetikusunk Greguss Ágost, jól mondta, ignoti nulla cupido, a tu-

dalan nem kivan semmit. Mind sok lelki gyönyört szerez az embernek a költészet, a festészet, a zene, különféle képzőművészet! A művelt lelkü férfiu minden tettével elárulja énjét; a gyémánt igaz, hogy a homokban is gyémánt, de csiszolva van csak igazi értéke. — igy van az ember is.

A lelki müveltség teszi az embert emberré. Minő élvezet egy Carmen operát avagy egy Mendelsohnt végighallgatni, erről csak annak lehet fogalma, akinek van zenei érzéke; amiminthogy csak az tud egy Rembrand-képet, Böcklint vagy Munkácsyt tanulmányozni, aki tudja, mi a müvészi szép

Pedig nem volna szabad elfelejteni; hogy minden élő lény tagja a társadalomnak, minden tagnak kötelessége van önmagával szemben, tökéletesiteni, müvelni magát, hogy a társadalom hasznos tagja lehessen; csak igy rójja le kötelességét a társadalommal szemben. Ha az ifju ennek a tudatára ébred, akkor már tud valamit, akkor a vágy a tökéletesedés felé nem engedi csüggedni, a lelkierő fokozódik benne s igy lesz képes az akarata sok akadályt legyőzni, csak igy nemesül lelkünk.

Minél többet tanulunk, annál inkább észrevesszük, hogy keveset tudunk; az iskolákba a régi, holt klasszikusok helyett modern remekirókat kell bevenni, az ifjakat az életnek tanitsák. Festészet, zene, képzőművészet nyerjen hajlékot a fényes iskolákban, ne a sokféle háborukkal töltsék meg az elméjüket, ne az ostoba logarithmusokkal, hanem feljesszék a szép iránti érzékét és mutassák meg az utat, a módot: miként lesz nemes a sziv, s ezáltal az ember.

Marton Adolf dr.

A sajtó lélektanához.

— Jegyzetek az ujságról és az ujságirásról. —

A pohárköszöntő alacsony műfaj. És minden pohárköszöntők között a legundoritóbbak azok, amelyeket hivatalos és nem hivatalos cécóknál — utolsóelőttinek, de lehetőleg utolsónak — kelletlenül, sőt néha fogcsikorgatva a sajtóra szokás mondani.

Ahány ilyen pohárköszöntőt hallottam, abban még mindben intézmény-nek nevezték a sajtót. A sajtó: intézmény! Mintha a mértékhitelesitő hivatalról vagy a bábolnai gyógy-kovács-tanfolyamról volna szó.

Mindig nevetségesnek találtam, ha a sajtót felköszöntötték. A sajtónak nem jár felköszöntő sehol, a sajtónak nem jár köszönet semmiért. Ha a sajtó segitett megteremteni: lelencházat, rabsegélyző-egyletet, tulipánszövetséget, az nem érdem, amelyért köszönet fizetsége jár. A sajtó segitett, mert ez természete. Segitett, mert nem tehetett másképen.

Az ujságiró ezt nem érti, az megérdemli, hogy a jelenlétében felköszöntsék és intézménynek nevezzék a sajtót. Intézménynek, mint a mértékhitelesitő hivatalt. Aki érti, az bosszankodni fog a kelletlen pohárköszöntőkön, mert tudja, hogy a sajtó nem intézmény, nem embereknek, egyesüléseknek, társadalmaknak tudatos alkotása, hanem része a társadalomnak, maga a társadalom. Valamikor, a felkeredés éveiben ugy mondtuk ezt, hogy a sajtó az emberiség nagy organizmusának szivedobbanása. Ma annyit mondunk, hogy a sajtó természeti jelenség, mint maga a társadalom.

A sajtót igy kell és csak igy lehet nézni. A sajtó annyi, mint az a társadalom, a melyben él. Aki sajtót mond, társadalmat mond.

A sajtó állandó helyzete, hangja, niveója annak a társadalomnak a képét tükrözi vissza, a melyben ez a sajtó dolgozik, tanit, rikácsol, virágrik és revolverez. Jászi Oszkár nagyon meggyőzően magyarázza a *Müvészet és Erkölcs*-ben, hogy egész uj dolgot semmiféle iró nem irhat. Az iró csak azt irhatja, a minek befogadására a tömeg — egy nagy tömeg vagy egy kis tömeg, — elő van készitve. Amennyivel gyorsabb, fürgébb és léhább az ujságiró munka az irónál, annyival inkább áll ez az igazság a sajtóra.

Az ujság nem irhat mást, csak azt, a mit a közönség gondol. Semmiről nem irhat mást, semmit nem irhat másképpen. Legfeljebb világosabban irja, legfeljebb stilizálva irja, de az ujság emberről, eseményről — és minden irásnak ember vagy esemény a tárgya — nem irhat mást, mint a mit a közönségnek akármelyik tagja irna, ha irni tudna és ha a saját gondolatát világosan látna.

Mennyire igaz ez, azt szaz példával bizonyithatja mindenki, aki az ujságcsinálás legbelsőbb kis titkait — a szerkesztői szobában és a kiadói szobákban meghuzódó kis titkocskákat — ismeri. Annyira igaz, hogy egyik igen előkelő és sok izléssel szerkesztett nagy magyar lap, — *Az Ujság* — első számában nyiltan bejelentette, hogy a szerkesztés vezérelve az uj lapnál ez lesz:

Vajjon mit szól hozzá Pálffy Ferenc Szegeden?

Tessék meggondolni: ez a lap egy olyan nagy kaliberű, — bár reakciós — államférfi politikáját szolgálta, mint Tisza István, a szerkesztőségben olyan emberek ültek, mint Herczeg Ferenc, Mikszáth Kálmán, Kóbor Tamás. És ez a lap — naiv, de az egész ujságiras lelkét megvilagitó vallomása szerint — nem a Tisza István, nem a Herczeg Ferenc, nem a Kóbor Tamás véleményét akarta leirni, hanem el akarta találni a Pálffy Ferencét. Aki végre — nagyon jeles és érdemes ember létére is — csak Pálffy Ferencz volt.

A Pálffy Ferenc véleményét eltalálni — tegyük ezt mindjárt hozzá — sikerült is. A lapnak nagy sikere volt. A Kóbor Tamás véleményével kevésbbé lett volna.

Ez egy példa. De van száz. Kiadók, a kik ráronlanak a szerkesztőkre, szerkesztők, akik telefonoznak a kiadóhivatalba, hogy vajjon hány — mondjuk — a zsidó előfizető, öreg ujságirók, a kik kinevetik a lelkes fiatalt, igazságok és meggyőződések, melyek a redakcióban elvetélnek, — mert — becsület ide, becsület oda, — a közönség nem türi, hogy bizonyos igazságokat neki szemébe mondjanak: százszámra vannak ilyen keserves, ilyen egészen megszokott és mindennapos esetek.

Az ujság csak azt irhatja, a mit a közönség gondol. Két dolog következik ebből. Az egyik az ujságra, a másik az ujságiróra vonatkozik.

1. Az az ujság, a melyik nem azt irja, a mit a közönség gondol, nem élhet meg.

2. A jó ujságiró első kvalitása: megérezni, kitalálni azt, habozás nélkül ratapintani arra, a mit a közönség egy emberről, aki ma bukkant fel, egy eseményről, a mely ebben a percben történt, gondolna és mondana, ha módjában volna.

A világitásról.

Kár, hogy még igen keveset tudunk a világitás különböző hatásáról az egészségre és ezért a közönségben a legkülömbözőbb nézetek uralkodnak e tekintetben, mindenki személyes érzései szerint itel, melyeket gyakran hibásan »tapasztalásnak« nevez; az egyik gyertyát éget, »mert a petroleum lángja mellett fájnak a szemei«, a másik nagy világosságánál fogva minden másnál előbbvalónak tartja a gázt; a harmadik a petroleumot választja, mivel a gáz megrontja a levegőt stb.

Igen el van terjedve az a nézet, hogy a világitó-anyag helyes megválasztása nagyon fontos a szemek épségben tartására nézve. Ezzel szemben határozottan mondhatjuk, hogy nincs a világitásnak az a módja, mely magában véve valósággal árthatna a szemnek. Egyébiránt tulságosan erős fényt nagyon érzékeny szemekre nézve is türhetővé és ártalmatlanná tehetjük kékes vagy szürkés szinü üvegcilinderek által. Azt, amit az egészség érdeke a mesterséges világitástól megkövetel, tehát a világosság elegendő erejét, a láng nyugodt és egyenletes égését, a levegő tisztaságának megőrzését, kieszközöljük a világitásnak minden most használatban levő módja mellett, s ha valahol valósággal kárt szenvedne a szem a mesterséges világitás által, akkor ezt bizonyára ritkán vagy sohasem lehet a választott világitó anyagnak tulajdonitani, hanem inkább az igen is gyenge világosságnak, a világitás elégtelenségének. Ha egy szegény varrónő elrontja szemeit, éjjel dolgozván egy kis lámpa mellett: abban maga a világitás anyaga teljesen ártatlan. Legjobb eszköz a szemnek épségben tartására a kielégitő világosság, az igen erős fénynek az emlitett módon való gyöngitese és a lángok lobogásának meggátlása cilinder-üvegek által.

A mesterséges világitás az esetben ronthatja meg a levegőt, ha a világitó anyag nem ég el tökéletesen a lángban. A használt világitó anyagok tökéletes elégésénél csak szénsav és viz keletkezhetik; de ha a világitó anyag nem eléggé tiszta, vagy a lánghoz nem jut elégséges levegő, akkor az elégés tökéletlen lesz és rossz szagu anyagok áradnak szét a levegőbe.

Ha tehát a levegő minemüsége mesterséges világitás mellett megváltozik, ez nem onnan van, hogy a láng elhasználja a levegőnek oxigénjét, nem is képződő szénsav következése, hanem egyedül csak azoknak az anyagoknak tulajdonitandó, melyeket mindenki ismer, aki az igen kis lánggal égő lámpa vagy az elfujt, de még tüzes gyertyabél fojtó szagát ismeri. Mesterséges világitás mellett rendes viszonyok között is folytonosan mennek át ilyen anyagok a szoba levegőjébe, de oly csekély mennyiségben, hogy orrunk észre sem veheti és az egészségre nézve semmiféle rossz következésük sem lenet. A petroleum, ha a lámpák szerkezete jó és maga az anyag tiszta, kevesebb rossz szagu anyagot ád a levegőnek, mint egyéb világitó szerek.

Szerencsétlenségre a világitó szerek tisztasága, különösen a petroleumé és a világitó gázé, gyakran hiányos.

— A tisztátalan petroleum igen könnyen szétrugja a lámpák olajtartóit és nagyobb felrobbanások történhetnek miatta.

Mindenkinek figyelmébe

ajánlom a kitünő hatásról ismeretes

Erényi Béla-féle

DIANA-sósborszeszt.

KAPHATÓ

50 filléres, 1 és 2 K-ás üvegekben

SINGER SÁNDOR

kereskedőnél, JÁNOSHÁZA.

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb kávét, vagy pedig olcsóbban tud kávét szállítani; mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég

BUDAPESTEN

a királyi bérpalotában.

Cimbalmot

ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a m. kir. zene-akadémia házi hangszer készitőjétől árjegyzéket nem hozatott **BUDAPESTRŐL, Király-utca 50.** Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!!

A világhirü Delaware adja a legjobb bort; oltani, permetezni nem kell! Gyökeres 1000 drb. 100 kor. sima: 50 kor. Szőlőoltványok ezere: 140 kor. a legnemesebb fajokból. — Árjegyzék ingyen. — Rendelési cim:

SZIJGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY

FELSŐSEGESD, (Somogym.)

A t. hölgyközönség b. figyelmébe.

Van szerencsém a t. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy **Pápán, a Kossuth Lajos-utca 68. sz. a.** levő

Párisi Nagy Aruház fióktelepe

vezetését átvettem. — A mai kor igényeinek megfelelően állandóan óriási választékban raktáron találhatók:

Női kalapok, gyermek-, fiú- és leány-sapkák, gyermek- és leány-ruhák, blousok, ujjak, kötények, fátyolok, kész és kezdett kézimunkák, mindennemű kézimunka-anyagok, kötő- hímző-pamut és minden e szakmába vágó cikkek.

Hímző előnyomda chablon és rajzok után!

Női kalapok átalakitását jutányos áron elvállalok.

Kérem, hogy b. bizalmukkal megtisztelni és szükségleteinek beszerzése végett szerencséltetni szivesked jenek.

Fő célom a pontos és szolid kiszolgálás!

Pápa, 1908. Teljes tisztelettel

Ujhegyi Mihályné

szül. Oszterreicher Sarolta.

Eredeti svéd gyártmányu

Bolinders nyersolaj-Motorok és Lokomobilok.

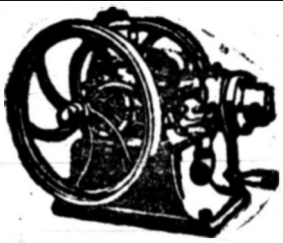

Legolcsóbb üzem már kis motoroknál is.

Költség 12 HP motornál évi 3000 munkaórára:

Bolinders nyersolaj mótornál nyersolajra ca. 1260 korona, Benzinmótornál adómentes benzinre ca. 2500 korona, Gőzgépnél szénre és fűtőre ca. 3000 korona.

Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakaritásban.

Ca. 4,½ év alatt benzinmotorral szemben, ca. 3,½ év alatt gőzgeppel szemben.

Pénzügyőri ellenőrzés nincsen. — Kezeléshez nem kell gépész. — Könnyen kicserélhető alkatrészek. — Gyors üzembehelyezés. — Robbanás nyersolajnál kizárva. — Csekély hűtőviz-fogyasztás. — Önmüködő központi kenés. — Legjobb hajtóerő **bármely üzemhez.** — Nyersolaj-lokomobilokat cséplőgépekkel is szállitunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágositásokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk

Schvarcz József és Társa, gépraktár és műszaki iroda. Motor osztály

BUDAPEST, Váci-körut 26.

Táviratcim: ÜSZŐ, Budapest.

Pénzkölcsön!

20.000.000 korona áll rendelkezésre 1600 koronán felüli törzsfizetéssel biró **köztisztviselőknek, katonatiszteknek és napidijasoknak** kötelezvényre. **Váltó nem kell!** Megkeresésnél **közlendő** életkor, törzsfizetés és szolgálati idő

Jelzálog kölcsön:

földekre és jó helyen fekvő értékes bérházakra 4%-os 10—60 évig terjedő törlesztésre. Jutalék utólagos Válaszbélyeg.

Országos Hitel és kölcsönző vállalat

BUDAPEST, VI., Izabella-utca 67.

Telefon: 101—28.

10,000 db. készlet. **Szegfű és Rózsa,** 10,000 db készlet.

SKORKA JÁNOS rózsa- és szegfű-telep tulajdonos ajánl direkt külországokból beszerzett **óriás virágu Rem. szegfüket** és nyakba nemesitett **bokorrózsákat.** E nagy készlet miatt egy ideig 30 százalékot engedélyezek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Több díjjal kitüntetett **nagy virágkötészetemben** mindenféle **csokrok, koszoruk** mélyen leszállitott árakon készittetnek. — **Tenyésztő** telepemről vágott **virágjaimat** és begyökeresedett cserepekben nyiló **rózsákat szegfüket, jácintokat** stb. a legolcsóbb napi árakon szállitom.

Sok nemes faju **szegfümagvaimról** szóló név-, árlappal készséggel szolgálok.

Skorka János

5 hold rózsa- és szegfü-telepe, B.-SZARVASON.

Heti krónika.

Poller József meghalt. Az emberek nyüzsgő tömege az élet szinpádán küzd a létért. A sors kénye-kedve szerint játszik az egymással vetélkedő emberekkel. Hol felemel, hol porba sujt egyet-egyet. A kérlelhetetlen halál pedig láthatatlanul jár-kél a küzdők között és itt-ott is el ejt egyet-egyet. Tőlünk is csak a közel multban ragadta el városunk egy közkedvelt egyénét, Joller József r. kath. segédlelkészt, aki élete delén szállt meg, hogy mennyei Atyjában örökké éljen. Életének java részét itt töltötte el Jánosházán. Itt született ezen a tájon, itt borult a szemfedő is reája. Hosszas szenvedés után, alig 30 éves korában, áldozó papságának 14-ik esztendejében, szenderült jobblétre e hó 10-én éjjel 12 órakor. Halálhirét ugy a város, — amelynek kedvelt alakja volt, — valamint a környék, de különösen a papság mély részvéttel vette tudomásul. Temetése — amelyen azon egyesületek amelyekhez valami kötelékek füzték, valamennyien testületileg vettek részt, — ez elmult vasárnap ment végbe. A koszorukkal elboritott gyászkocsit a környékbeli papsággal és tanitósággal együtt körülbelül 2500 ember kisérte a temetőbe, ahol a gyászszertartás után a Kath. kör nevében, — amelynek a megboldogult volt az alapitója — Váci Károly elnök tartott bucsuztató beszédet. Amig a rögre hulló rög mintegy mondogatta: »Lesz egy feltámadás« . . . addig lassan-lassan hullani kezdett a fekete felhőkből az ég könnyüje is . . . mintha az is a megholttat siratgatta volna.

Az utcák kövezése. Örömmel üdvözöljük a képviselőtestületet azon üdvös tény-kedéséért, hogy bizottságot küldött ki egy észszerü terv kidolgozására, mely szerint gyorsan és mégis olcsón a kővezést megkezdhessék. Nem szükséges egyszerre az egész várost, mi megelégszünk a vasuttól kezdve, végig a sümegi utcán, egészen a templomig. Mennyire emeli az utcát, a házak szépségét és értékét, erről már felesleges irni.

Eljegyzés. Kovács Vilmát Tornáról eljegyezte Kubinyi Károly államvasuti hivatalnok Ukkról.

A jánosházai Chevra Kadisa temetkezési egylet alapszabályait e héten felterjesztette a vallás és közokt. m. k. ministeriumhoz, jóváhagyás végett.

Műkedvelő. A jánosházai iparos és kereskedő-ifjuság önképző köre 1908 április hó 20-án a Casinó nagytermében, könyvtára javára zártkörü táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinrekerül: »A tolonc«.

Vigyék el, mert megszakad a szivem. Nagy lábon élt egy vidéki városban egy gonoszságairól, de nem jótékonyságáról ismert hülye. Fényes házat vitt a felesége, de nem ő, volt szép birtoka, háza, paripája. Baj történt. Egy kirándulás alkalmával elgázoltak a lovai egy szegény fiut, a kezét le kellett vágni. Csonka, munkaképtelen lett. A fiu apja bemegy hozzá kalaplevéve, alázattal s kéri, segitse, fizesse a költségeket, mert ő munkás csak, véres verejtékkel keresi a családjának a kenyerét; itt ez a szerencsétlen koldus, nézze meg, adjon egy kis alamizsnát. A hülye beesöngeti cselédséget s mondja: Vigyétek el a szemem elől hamar ezt a szerencsétlen fiut, mert szánalmamban megszakad a szivem. És üres tarisznyával távoztak.

Pályázat középületre. Jánosháza község képviselőtestülete április hó 14-én tartott gyülésén elhatározta, hogy az uj vágóhid megépitésére kiirja a pályázatot. Rövidre szabták a lejáratát, april. 20-ig. Csak nem akarnak holmi kontármunkát a nép nyakába akasztani. Egy ily középület tervrajza időt igényel. Öt nap egy épitőszunk kevés, egy modern vágóhid tervrajzának ám elkészitésére.

Felkérés előfizetésre. Köveskuti Jenő, a levai áll. tanitóképző igazgatója, lapunknak is kiváló munkatársa, egy kötet novellát szándékozik közrebocsátani, melynek cime: »A nép.« Szépirodalmi dolgozatok ezek, de társadalmi komoly tendenciával. »A költészet kedves játékká süllyed, ha különválik a kor nagy kérdéseitől« — mondja br. Eötvös József. Ő is ugy véli, hogy nem haladhat el az irodalom érdeklődés nélkül és szótlanul a társadalom kérdései mellett. Könyve 10 novellát és rajzot fog tartalmazni és Lampel R. könyvkereskedés Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál jelenik meg. Ára 1 korona 50 fillér. A műre, — melyre felhivjuk olvasóink figyelmét, — előfizetéseket gyüjt lapunk s. szerkesztője: Novák Pál.

Megtörtént. Kávéházba megy egy hülye. Leül. A pincér hozzámegy s kérdi:

— Picculo tetszik?

— Nem, mert . . elitltotta az orvos, szivbajom van.

— Cognacot?

— Azt nem iszom, mivel én az alkohol ellenes mozgalom hive vagyok.

— Talán limonádét?

— Hozzon, de cukor és citrom a zsebemben van.

A pincér fut vizért, már le is akarja tenni az asztalra, de a hülye felkel és azt mondja:

— Meggondoltam a dolgot, otthon iszom hársfateát. Ezzel eltávozott.

A tifusz-járvány Szombathelyen veszedelmes jelleget kezd ölteni; a héten 95 esetet jelentettek be. Óva intjük közönségünket, hogy akinek dolga akad Szombathelyen, vizet ne igyék, hacsak az nem forralt és lehütött. Csak megbizható és tiszta kávéházakat és vendéglőket látogassanak. A tifusz terjedését egyelőre a fertőzött viz okozza; a tifusz csak a bélcsatornában lép fel, ha a tifusz bacillus odajut, már pedig a legvalószinübb, hogy a szájon keresztül vitetik oda. A beteggel való közvetlen érintkezés utján senki meg nem kapja, éppugy, ha vele egy szobában van is.

Az Isten kese. Mészáros Mária 14 éves kemenes-pállai lakos folyó hó 10-én Kis-kamondról haza felé igyekezett egy másik leánytársával. Midőn a falu közelébe értek egy férfi ugrott elébük akinek a feje be volt a kötényével kötve, a nadrágja pedig meg volt forditva. A leányok menekülni igyekeztek, de a férfi a kis Mészáros Marit megragadta, a földre teperte és midőn a leány teljes erejéből védekezve segitségért kiabál, akkor elővette a zsebkését és leszurással fenyegette a leánykát. Már-már végrehajtotta gyalázatos tettét, de a legvégső pillanatban az elmenekült leány figyelmeztetésére férfiak rohantak a gyalázatos tett szinhelyére és a menekülni igyekező merénylőt üldözőbe vették. A gaz merénylő üldözői elől a Marcal patak felé menekült. Az első csatornán át is gázolt szerencsésen, de a másodikon, amely a több napig tartó esőzésektől teljesen meg volt áradva, már nem tudott átgázolni; a piszkos, a hömpölygő ár magával ragadta és a gaz merénylő a hullámsirban lelte halálát. A test elmerült a vizben, s csak a kalap jutott az üldözők birtokába. E kalap révén a jánosházai csendőrség kinyomozta, hogy az illető Kiss Gyula 18 éves kis-kamondi lakos, akinek ez az eset már a harmadik erkölcstelen merénylete. Ezt a nyomozást megerősitte a folyó hó 15-én a marcalból kifogott hulla is, amelyben Tóth Gyula holttestét ismerték fel. A bünös a halál révén megmenekült a földi igazságszolgáltatástól de remélik, hogy a méltó büntetését a mennyei biró előtt sem kerülte el.

100 darab VIZSGALAP 60 kr. Dinkgreve Nándor papirkereskedésében Celldömölkön.

Azt beszélik . . .

Azt beszélik, hogy itt az irva-olvasást nem minden tanitó tudja taninatani, de kézi munkát minden nem tanitónő is tanithat.

Azt beszélik, hogy nem »azt« beszélik.

Azt beszélik, hogy aki nem uszályhordó, az nem »collega.«

Azt beszélik, hogy egy pöffeszkedő nemsokára a börtön csendes lakója lesz.

Azt beszélik, hogy a lelencek közül 12-nek tanszerre nem jutott a 800 koronából »tévedésből.«

Azt beszélik, hogy a menhely igazgatója nem láthatta a lelenceknél a könyveket, mert »tévedésből« nem volt nekik.

Azt beszélik, hogy egy tudósitó még nem tudós, de sokat nem is tud.

Azt beszélik, hogy egy koncleson nemsokára felkopik az álla.

Szerkesztői üzenetek.

F. J. Csak nem hiszi, hogy mi rovott multakkal, vagy kik még Isten kegyelméből nem lettek a börtön csendes lakói, ilyenekkel foglalkozunk. Az izlésünk is különb, nagy a különbség az ibolya és az asa foetida szaga közt, a ténykedések ellen óvjuk a népet. »Megbünhődte már e nép a multat«, de a jövőjéért állunk résen. »A hóhér keserüsége« legközelebb.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen fiunk, illetőleg testvérünk, rokonunk: Poller József jánosházai segédlelkész halála alkalmából részvétüket bármi módon kinyilvánitották, ezuton mond hálás köszönetet a gyászoló

Poller-család.

Gabona-árak.

— 1908 april is 15-én —

Salzberger Rudolf ur jelentése szerint:

Buza	21·20	21·40	korona.
Rozs	19·—	19·60	»
Árpa	14·—	14·40	»
Bab	13·—		»
Tengeri	14·—		»

pr. 100 kgrm.

Hozatal csekély, irányzat lanyha.

STERN MÓR FIA

TÉGLAGYÁROS és BŐRKERESKEDŐ JÁNOSHÁZA (Vasm.)

Telegrafcím: STERN TÉGLAGYÁR.

ALAPITTATOTT 1849.

A kiváltságolt fazonú

Hornyolt Tetőcserép

és őrlött földből készült I. rendű

Faltégla

gyártója.

Kitüntetve

az 1903. évi szombathelyi kiállitásnál.

— Számos elismerő levél! —

A m. kir. Államvasutak, az ajkai szénbánya és az összes környékbeli uradalmak szállitója.

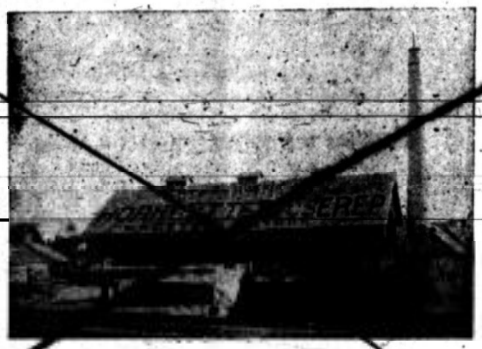

Állandó nagy raktár:

mindennemű bel- és külföldi bőrökben és az összes szükségelendő kellékek és szerszámokban.

Mindennemű cipőfelsőrészek, u. m.

Oscária borju box, pitling box, Scykora, pitling, szegőbőr, lőbőr és lusztinghől.

Century, Grisun, fekete és szinű chevreauxok. Lackchevreaux.

Oscaria, Gyémánt, Sopiana, Alumna és Huyl boxok. — Boxing.

Értesités!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy téglagyáramban az üzem már megindult és az összes gyártmányaim, ugymint:

I. és II. rendű Faltégla, I. és II. rendű Hornyolt tetőcserép, Lapos cserép, nagy és kis járda és párkány tégla: f. hó 25-étől állandóan kaphatók. — Tekintettel azonban az **óriási előjegyzésekre**, különösen **Hornyolt Tetőcserepekben**, kérek előleges értesitést, a rendeléseket illetőleg.

Midőn a n. é. vevőközönséget a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról előre is biztositom, vagyok teljes tisztelettel:

STERN MÓR FIA

SZERDÁN ÉS VASÁRNAP.

Ifj. TÓTH JÓZSEF

órás és ékszerész, SÜMEGEN.

Fióküzlet: JÁNOSHÁZÁN,

(Benyó-vendéglővel szemben).

ALAPITÁSI ÉV: 1867.

Jánosházai fióküzletemben minden **szerdán és vasárnap** tartózkodom, mely alkalommal eladok és személyesen javitok mindennemű órákat, arany és ezüst tárgyakat jótállás mellett.

Nagy választék arany és ezüst ékszerekben, a legfinomabb gyártmányu zsebórákban, fali- és ébresztő órákban.

! Nagy választék szemüvegekben !

HETI VÁSÁR ÉS VÁSÁR ALKALOMMAL.

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vidéki ügynököknek, kik sorsjegyekben részletfizetésre való eladásával kivánnak foglalkozni.

Általános Bank részv.-társ.

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 39. sz

Központi szálloda, kávéház és étterem

Jánosházán, a Fő-téren, a legnagyobb comforttal berendezett elegáns szobákkal. Kitünő konyha, valódi balatonmelléki borok. Figyelmes kiszolgálás. Fényes kávéház a közönség rendelkezésére!!!

SZÉPLIGETI SAMU, szállodatulajdonos.

Tüzifa eladás!

A t. közönséget értesitjük, hogy a balozsai erdőben a faeladás megkezdődött Kapható gyertyán-, cser- és tölgyhasáb; továbbá kemény dorong és tuskófa. Bővebb felvilágositást az erdész ad az erdőn, kinél a fa fizethető.

Geist Lajos és Fiai

SZOMBATHELY.

Egy használt, de kitünő karban levő

kerti fecskendő

(hydrosetta)

megfelelő hosszu kender- és spirál tömlőkkel, esetleg trágyal és szivattyunak is használható, jutányos áron **eladó**.

Czim a kiadóhivatalban.

Nyomatott Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölkön.